

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ- ВИКОНАВЦІВ У ФАХОВИХ КОЛЕДЖАХ

Людмила Шестерікова

аспірантка Інституту професійної освіти НАПН України, <https://orcid.org/0000-0002-8303-4294>,
e-mail: milashest25@gmail.com

Реферат:

Актуальність статті зумовлена необхідністю забезпечення відповідності підготовки майбутніх художників-виконавців потребам сучасних підприємств художнього профілю та відсутністю експериментально перевірених методик розвитку підприємницької компетентності у фахових коледжах мистецького спрямування.

Мета: експериментально перевірити ефективність визначених педагогічних умов та розробленої методики розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах.

Методи: спостереження, анкетування, тестування, опитування, моніторинг рівнів розвитку підприємницької компетентності – для експериментальної перевірки результатів проведеної роботи з упровадження педагогічних умов розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців; кількісний та якісний аналіз – для інтерпретації результатів дослідно-експериментальної роботи; методи систематизації та узагальнення – для формулювання висновків, отриманих в результаті проведення педагогічного дослідження.

Результати: здійснено перевірку ефективності розробленої методики; представлено статистичні дані, зібрані на констатувальному та формуальному етапах експерименту для підтвердження її результативності та визначення динаміки розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців.

Висновки: створення в закладах освіти визначених педагогічних умов та застосування розробленої методики довели свою результативність, засвідчивши зростання кількості майбутніх художників-виконавців з високим і середнім рівнями розвитку підприємницької компетентності: за ціннісно-мотиваційним критерієм – на 23,5% і 0,5% відповідно; за особистісно-рефлексивним – на 7,5% та 4,0%; за когнітивно-діяльнісним – на 4,4% та 22,6%.

Ключові слова: підприємницька компетентність, педагогічний експеримент, педагогічні умови, методика розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах мистецького спрямування.

Вступ. Належна підготовка молоді до підприємницької діяльності в закладах освіти є ефективним способом розв'язання багатьох нагальних соціально-економічних проблем (Алексеева & Єршова, 2020, с. 45). Володіння основами підприємництва в умовах війни та повоєнного відновлення стає не менш важливим

для художників-виконавців, ніж технічна майстерність та творче бачення. Майбутні художники-виконавці не обмежуються лише створенням мистецьких творів, а й активно залучаються до управління, маркетингу, фінансового планування та комунікації з аудиторією, зокрема за допомогою цифрових

технологій. Освіта займає важливе місце у розвитку підприємницьких здібностей, оскільки вроджені схильності без належного розвитку не забезпечують ефективної реалізації майбутніх фахівців у підприємництві (Поліщук & Кавтиш, 2022, с. 21). Освітній процес має бути організований таким чином, щоб розвиток підприємницької компетентності фахівця досягався шляхом його вмотивованості (Єршова, 2017). Розвиток підприємницьких умінь та навичок майбутніх художників-виконавців можливо як за умови стихійного впливу зовнішніх обставин, так і завдяки цілеспрямованій освітній діяльності, при забезпеченні виконання визначених та обґрунтованих педагогічних умов.

Джерела. При розробленні діагностичного інструментарію педагогічного експерименту було підібрано існуючі методики, що відповідають визначеним критеріям і показникам. З метою визначення розвиненості ціннісно-мотиваційного критерію використано методику «Мотивація професійної діяльності» за К. Замфір у модифікації А. Реана (Кокун та ін., 2021, с. 156). Методику Т. Елерса «Мотивація до успіху» обрано для визначення наявності мотивації до успіху, що оцінює силу прагнення до досягнення мети, до успіху (Кокун та ін., 2021, с. 146-148). Для визначення рівня розвиненості особистісно-рефлексивного критерію застосовано: анкету «Самооцінювання здатності до самоосвіти і саморозвитку особистості» О. П. Сергєєнкова, що дає змогу отримати інформацію про рівень здібностей майбутніх художників-виконавців до самоосвіти й саморозвитку (Єгорова та ін., 2014, с. 111-114); дослідження схильності до ризику за О. Шмельовим, що має важливе значення для психологічного прогнозування процесів ухвалення рішення в ситуації невизначеності, у тому числі при веденні підприємницької діяльності (Лемак & Петрище, 2011, с. 206-209).

Мета статті – експериментально перевірити ефективність визначених основних педагогічних умов та розробленої методики розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах.

Методи: спостереження, анкетування, тестування, опитування, моніторинг рівнів розвитку підприємницької компетентності – для експериментальної перевірки результатів проведеної роботи з упровадження педагогічних умов розвитку підприємницької компетентності

майбутніх художників-виконавців; кількісний та якісний аналіз – для інтерпретації результатів дослідно-експериментальної роботи; систематизації та узагальнення – для формулювання висновків отриманих в результаті проведення педагогічного дослідження.

Результати й обговорення. Досягнення майбутніми художниками-виконавцями розвитку підприємницьких умінь та навичок можливо як за умови стихійного впливу різних чинників, так і завдяки цілеспрямованій роботі, при забезпеченні виконання визначених та обґрунтованих педагогічних умов: 1) забезпечення відповідності змісту освітньо-професійних програм потребам сучасних підприємств художнього профілю; 2) використання інноваційних технологій розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців із застосуванням цифрових засобів навчання; 3) розроблення вибіркового освітнього компонента «Підготовка художників-виконавців до підприємницької діяльності»; 4) застосування кейсів з розвитку комунікативних навичок художників-виконавців у процесі майбутньої професійної діяльності (Шестерікова, 2023).

У результаті проаналізованих нами наукових джерел, обґрунтованих педагогічних умов, нами розроблено методику поетапного розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах. Методика призначена для майбутніх фахівців мистецького напрямку та складається з трьох етапів: мотиваційний, практичний, аналітичний. На *мотиваційному* етапі методики проводяться такі заходи для майбутніх художників-виконавців: обговорення, дискусії на виховних заходах та класних годинах про значення підприємництва; прочитання присвячених бізнесу книг та обговорення отриманого студентами досвіду на виховних заходах; використання освітніх онлайн-платформ для самостійного підвищення обізнаності щодо підприємництва і бізнесу. *Практичний* етап передбачає диференційований підбір технологій, методів та засобів, що задовольняє умови для розвитку підприємницької компетентності у майбутніх художників-виконавців: застосування цифрових засобів навчання; розробка власного портфоліо цифровими засобами; моделювання комунікативних ситуацій професійного характеру; розроблення бізнес-плану, стратегій підприємництва. Приділяється увага

психологічним засадам ведення бізнесу, що включає: визначення творчого потенціалу, життєвих цілей майбутніх художників-виконавців; дослідження особливостей характеру; визначення типу темпераменту; здатність майбутніх художників-виконавців до рефлексії, справлятися зі стресом і невдачами. Запропоновано внесення змін в опис освітньо-професійних програм за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» для здобуття освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за кваліфікацією «художник-виконавець», доповнення освітніх компонентів лекційними та практичними заняттями, що містять завдання, кейс-методи, ділові ігри, для забезпечення умінь та навичок необхідних для просування успішного виходу на ринок праці або відкриття власної справи у галузі креативних індустрій. Спроектовано методичне забезпечення вибіркового освітнього компоненту «Підготовка художників-виконавців до підприємницької діяльності» що у подальшому буде застосовуватись в закладах фахової передвищої освіти у процесі реалізації вибіркової складової ОПП за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» для здобуття освітньо-професійного ступеня

«фаховий молодший бакалавр» за кваліфікацією «художник-виконавець». Основним напрямом *аналітичного* етапу є оцінювання й аналіз результатів розробленої методики розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах, що ґрунтується на результатах рівнів сформованості практичних умінь і навичок, особистісних якостей і здатностей до творчого пошуку, аналізу бізнес-середовища.

Для перевірки ефективності визначених основних педагогічних умов та розробленої методики розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах необхідно провести педагогічний експеримент.

Програма дослідно-експериментальної роботи передбачає проведення оцінювання рівнів розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах та містить чотири взаємопов'язаних етапи (пошуковий, констатувальний, формувальний, узагальнювальний). Було розроблено діагностичний інструментарій, що включає низку традиційних та авторських методик, які відповідають визначеним критеріям і показникам (табл. 1).

Таблиця 1

Програма дослідно-експериментальної роботи з перевірки результативності педагогічних умов розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах

Назва етапу	Зміст експериментальної роботи	Методи наукового дослідження
Пошуковий (2021-2022)	- опрацювання джерел з теми дослідження, в яких міститься інформація про експериментальну перевірку інновацій з розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців (наукові, навчальні, виробничо-практичні та довідкові джерела); - визначення суперечностей, які потрібно розв'язати в процесі експериментальної роботи; - обґрунтування наукових засад організації експериментальної роботи; - розроблення програми експерименту; - аналіз поточного рівня розвитку підприємницької компетентності серед майбутніх художників-виконавців	- аналітичний огляд наукової літератури, - системний аналіз, - синтез, - узагальнення, - порівняння, - класифікація, - тестування, - термінологічний аналіз.

Констатувальний (2022-2023)	• вивчення стану розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах; • визначення та обґрунтування педагогічних умов розвитку підприємницької компетентності майбутніх художника-виконавців; • здійснення педагогічного моделювання розвитку підприємницької компетентності майбутніх художника-виконавців; • визначення критеріїв та показників оцінювання рівнів розвиненості розвитку підприємницької компетентності майбутніх художника-виконавців;	• системний аналіз, • синтез, • експертне оцінювання, • ранжування, • моделювання.
Формувальний (2023-2024)	• апробація розробленої методики розвитку підприємницької компетентності для експериментальної перевірки результативності педагогічних умов; • апробація методичних рекомендацій для педагогічних працівників коледжів щодо розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців; • діагностика рівнів розвиненості розвитку підприємницької компетентності майбутніх художника-виконавців.	• анкетування, • тестування, • педагогічне спостереження, • порівняння.
Узагальнювальний (2024-2025)	• кількісний та якісний аналіз результатів експерименту та інтерпретація результатів дослідно-експериментальної роботи • перспективи подальшого впровадження педагогічних умов розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців	• систематизація, • узагальнення, • графічне і табличне зображення результатів.

Після визначення та надання характеристики критеріїв, показників та рівнів розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців було проведено діагностування серед 383 здобувачів освіти та 46 педагогічних працівників у 12 закладах освіти за визначеними критеріями (ціннісно-мотиваційний, особистісно-рефлексивний, когнітивно-діяльнісний).

Діагностування рівнів розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах на констатувальному етапі експерименту за

визначеними критеріями та показниками вказує на те, що найбільш розвинутий критерій є особистісно-рефлексивний, трохи менш розвинутий – ціннісно-мотиваційний та найменш розвинутим критерієм є когнітивно-діяльнісний. В усіх критеріях домінуючим є середній рівень розвиненості розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців. Результати розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців відображені на рисунку 1.

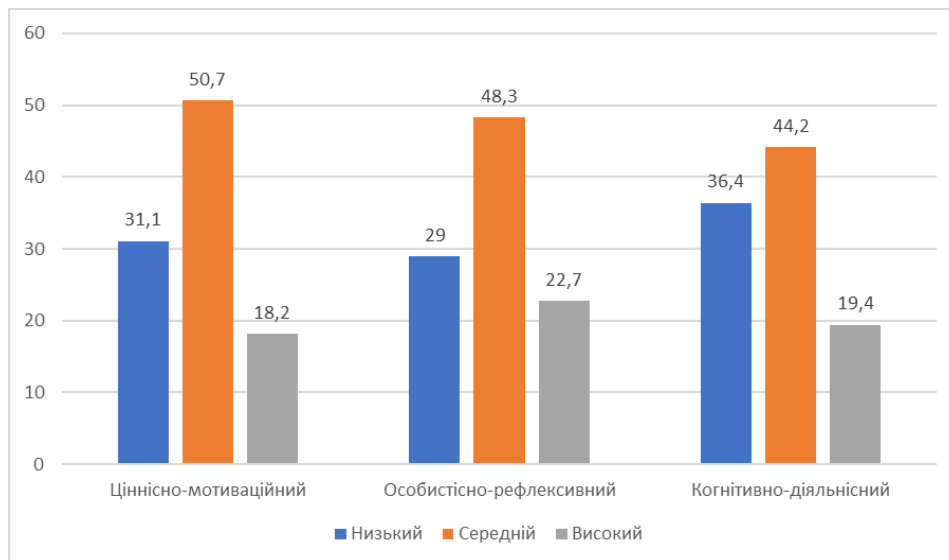

Рис. 1. Діаграма рівнів розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців на констатувальному етапі експерименту

За результатами діагностики рівнів розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців на констатувальному етапі експерименту можна зробити висновок, що є необхідність у поетапній реалізації розробленої методики та перевірки її ефективності.

Формувальний етап передбачав здійснення підготовки до підприємницької діяльності у процесі професійної підготовки майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах. З метою підтвердження результативності розробленої методики та визначення динаміки розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців було проведено послідовний формувальний експеримент. Це пов'язано з тим, що в межах кожного закладу фахової передвищої освіти важко сформувати контрольну та експериментальну групу. Послідовний експеримент передбачає доказ гіпотези шляхом зіставлення ефективності педагогічного процесу після введення в нього нового фактора з ефективністю педагогічного процесу до його введення в тій же самій групі (Шиян & Вацеба, 2008). Необхідно було перевірити гіпотезу дослідження, яка полягає у припущенні, що розвиток підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах буде більш ефективним, якщо впровадити визначені та обґрунтовані педагогічні умови (забезпечення відповідності змісту освітніх навчальних програм потребам сучасних підприємств художнього профілю; використання

інноваційних технологій розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців із застосуванням цифрових засобів навчання; підготовка методичних рекомендацій суб'єктам освітнього процесу з розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців; забезпечення розвитку комунікативних навичок художників-виконавців у процесі майбутньої професійної діяльності).

Дослідно-експериментальну роботу на формувальному етапі проведено на базі Фахового коледжу мистецтв ім. А. Ерделі Закарпатської академії мистецтв, Відокремленого структурного підрозділу Київський індустріальний фаховий коледж Київського національного університету будівництва і архітектури, Олександрійського фахового коледжу культури і мистецтв, Вижницького фахового коледжу мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка, Канівського фахового коледжу культури і мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Фахового коледжу культури і мистецтв (м. Калуш), Одеського художнього фахового коледжу імені М. Б. Грекова. Загальна кількість респондентів даного етапу експерименту складає 226 студентів, 32 педагогічних працівників, що засвідчує репрезентативність вибірки (Шестерікова, 2023).

На формувальному етапі експерименту було апробовано розроблену нами методику розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових

коледжах відповідно до рівнів сформованості практичних умінь і навичок, особистісних якостей і здатностей до творчого пошуку, аналізу бізнес-середовища. Методика, призначена для майбутніх фахівців мистецького напрямку, складається з трьох етапів: мотиваційний, практичний, аналітичний. На мотиваційному етапі методики проводяться такі заходи для майбутніх художників-виконавців: обговорення, дискусії на виховних заходах та класних годинах про значення підприємництва; прочитання присвячених бізнесу книг та обговорення отриманого студентами досвіду на виховних заходах; використання освітніх онлайн-платформ для самостійного підвищення обізнаності щодо підприємництва і бізнесу. Практичний етап передбачає диференційований підбір технологій, методів та засобів, що задовольняє умови для розвитку підприємницької компетентності у майбутніх художників-виконавців: застосування цифрових засобів навчання; розробка власного портфоліо цифровими засобами; моделювання комунікативних ситуацій професійного характеру; розроблення бізнес-плану, стратегій підприємництва. Приділяється увага психологічним засадам ведення бізнесу, що включає: визначення творчого потенціалу, життєвих цілей майбутніх художників-виконавців; дослідження особливостей характеру; визначення типу темпераменту; здатність майбутніх художників-виконавців до рефлексії, справлятися зі стресом і невдачами. Запропоновано внесення змін в опис освітньо-професійних програм за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» для здобуття освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за кваліфікацією «художник-виконавець», доповнення освітніх компонентів лекційними та практичними заняттями, що

містять завдання, кейс-методи, ділові ігри, для забезпечення умінь та навичок необхідних для просування успішного виходу на ринок праці або відкриття власної справи у галузі креативних індустрій. Спроектовано методичне забезпечення вибіркового освітнього компоненту «Підготовка художників-виконавців до підприємницької діяльності» що у подальшому буде застосовуватись в закладах фахової передвищої освіти у процесі реалізації вибіркової складової ОПП за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» для здобуття освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за кваліфікацією «художник-виконавець». Також ураховуючи результати констатувального експерименту розроблено методичні рекомендації щодо розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах. Основним напрямом аналітичного етапу є оцінювання й аналіз результатів розробленої методики розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах, що ґрунтується на результатах рівнів сформованості практичних умінь і навичок, особистісних якостей і здатностей до творчого пошуку, аналізу бізнес-середовища.

Результати, отримані після проведення формувального експерименту, що були отримані з використанням того самого діагностичного інструментарію, використаний під час проведення констатувального експерименту, змінилися. Отримані дані діагностування рівнів розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців за ціннісно-мотиваційним критерієм до та після формувального експерименту візуалізовано на рисунку 2.

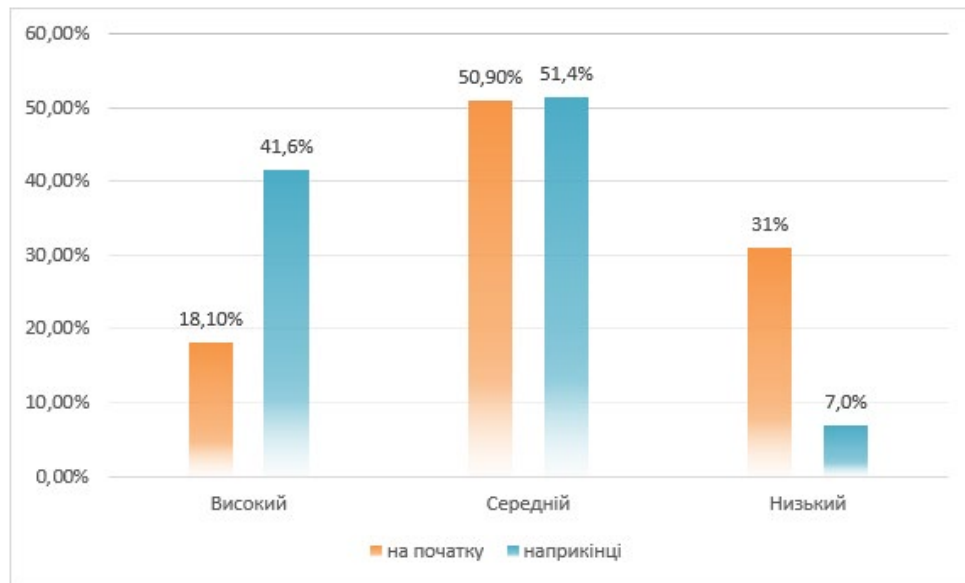

Рис. 2. Діаграма рівнів розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців за ціннісно-мотиваційним критерієм на початку і наприкінці формувального експерименту

Аналіз даних динаміки розвитку підприємницької компетентності свідчить про зменшення кількості майбутніх художників-виконавців з низьким рівнем на 24,0%, про зростання середнього рівня на 0,5% та високого рівня розвитку на 23,5% за ціннісно-мотиваційним критерієм. Згідно отриманих результатів у майбутніх художників-виконавців з'явилося усвідомлення стійкої потреби у самореалізації, а також розуміння, що їхня

творчість може бути засобом не лише для самовираження, але і для досягнення комерційного успіху у сфері креативних індустрій.

Динаміку розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців за особистісно-рефлексивним критерієм до та після формувального експерименту подано на рисунку 3.

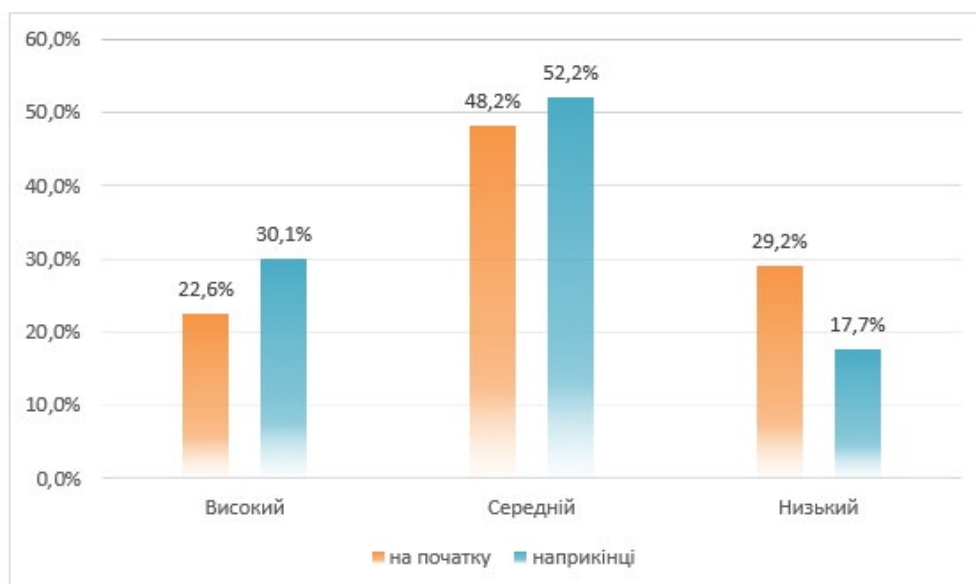

Рис. 3. Діаграма рівнів розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців за особистісно-рефлексивним критерієм на початку і наприкінці формувального експерименту

Аналіз даних динаміки розвитку підприємницької компетентності свідчить про позитивні зміни за особистісно-рефлексивним критерієм, а саме зменшення кількості майбутніх художників-виконавців з низьким рівнем на 11,5%, відповідно відбулося зростання середнього рівня на 4,0% та високого рівня розвитку на 7,5% за цим критерієм. Особистісно-рефлексивний є надзвичайно важливим критерієм, адже рефлексія надає можливість майбутнім митцям оцінювати свої досягнення, виявляти помилки і робити висновки для подальшого вдосконалення та генерування нових

ідей. Крім того, цей критерій включає креативно-творчий аспект, що передбачає розвинену здатність майбутніх художників-виконавців до творчого пошуку перспективних бізнес-ідей у сфері креативних індустрій, проблемне бачення ситуації, реалізації і просування власних творчих ідей.

Окремо для педагогів та студентів подано аналіз динаміки розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців за когнітивно-діяльним критерієм до та після формульовального експерименту подано на рисунках 4 та 5.

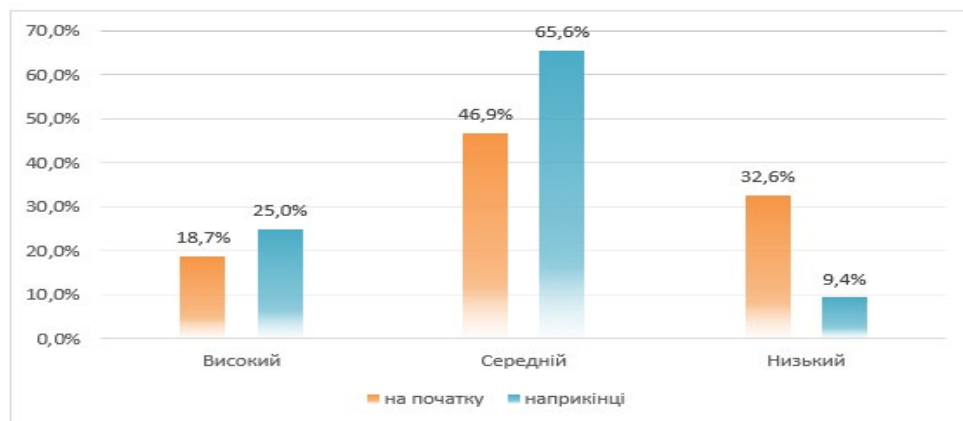

Рис. 4. Діаграма рівнів розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців за когнітивно-діяльним критерієм на початку і наприкінці формульовального експерименту (опитування педагогів)

За результатами опитування педагогів закладів фахової передвищої освіти за когнітивно-діяльним критерієм виявлено

позитивні зміни: зменшення частки низького рівня на 25,0% та зростання середнього рівня на 18,7% і високого на 6,3% зазначеного критерію.

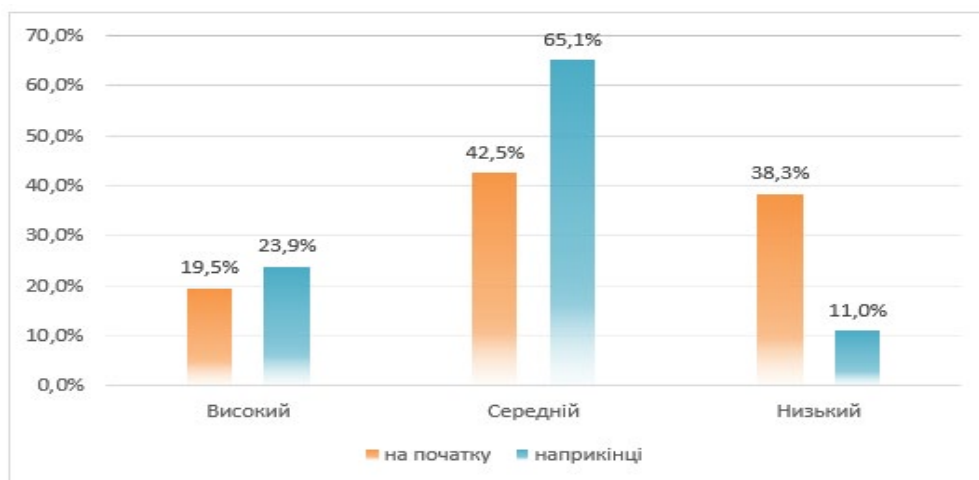

Рис. 5. Діаграма рівнів розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців за когнітивно-діяльним критерієм на початку і наприкінці формульовального експерименту (самооцінювання студентів)

Аналіз даних самооцінювання майбутніх художників-виконавців щодо розвиненості когнітивно-діяльнісного критерію свідчить про зменшення кількості майбутніх художників-виконавців з низьким рівнем на 27,0%, про зростання середнього рівня на 22,6% та високого рівня розвитку на 4,4% за цим критерієм. Підібраний комплекс технологій (інформаційно-комунікативна технологія, ситуативного моделювання, портфоліо), методів (дослідницький, ділові ігри, проєктний, кейс-метод) і засобів (тести, навчально-методичне

забезпечення, кейси, цифрові навчальні засоби) виявився результативним та сприяв позитивній динаміці розвитку підприємницької компетентності у майбутніх художників-виконавців за когнітивно-діяльнісним критерієм.

Зведена загальна таблиця результатів надає змогу співставити кількісні зміни рівнів розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців на початку і наприкінці формувального експерименту (табл. 2).

Таблиця 2

Зведені результати розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців на початку і наприкінці формувального експерименту

Рівні	Досліджувані групи				Різниця, %
	На початку експерименту	На початку експерименту	Наприкінці експерименту	Наприкінці експерименту	
	осіб	%	осіб	%	
Ціннісно-мотиваційний критерій					
Високий	41	18,1	94	41,60	+23,5
Середній	115	50,9	116	51,40	+0,5
Низький	70	31,0	16	7,00	-24,0
Всього	226	100	226	100,00	
Особистісно-рефлексивний критерій					
Високий	51	22,6	68	30,10	+7,5
Середній	109	48,2	118	52,20	+4,0
Низький	66	29,2	40	17,70	-11,5
Всього	226	100	226	100,00	
Когнітивно-діяльнісний критерій (опитування педагогів)					
Високий	6	18,7	8	25,00	+6,3
Середній	15	46,9	21	65,60	+18,7
Низький	11	34,4	3	9,40	-25,0
Всього	32	100	32	100,00	
Когнітивно-діяльнісний критерій (самооцінювання студентів)					
Високий	44	19,5	54	23,90	+4,4
Середній	96	42,5	147	65,10	+22,6
Низький	86	38,0	25	11,00	-27,0
Всього	226	100	226	100,00	

Після проведення якісного аналізу отриманих результатів на основі статистичного критерію Пірсона було визначено, що різниця у рівнях розвитку до та після формувального експерименту є статистично значущою ($\chi^2_{кр} 5,991 < \chi^2_{емп} 29,812$), а значить вірогідною. Отже, результати отримані після проведення формувального етапу експерименту підтверджують результативність визначених педагогічних умов та ефективність розробленої методики розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фазових коледжах.

Висновки. перевірка ефективності розробленої методики довела результативність визначених педагогічних умов, що позначилося на позитивній динаміці розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців.

Порівняльний аналіз результатів упровадженої методики розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців за ціннісно-мотиваційним критерієм до та після формувального експерименту свідчить, що

кількість майбутніх художників-виконавців з низьким рівнем зменшилась на 24,0%, частка з середнім рівнем зросла на 0,5% та високого рівня розвитку збільшилась на 23,5%. Щодо особистісно-рефлексивного критерію, спостерігаються також позитивні зміни, а саме зменшення кількості майбутніх художників-виконавців з низьким рівнем на 11,5%, зростання середнього рівня на 4,0% та високого рівня розвитку на 7,5% за цим критерієм. За когнітивно-діяльнісним критерієм зафіксовано серед студентів зменшення кількості майбутніх художників-виконавців з низьким рівнем на 27,0%, про зростання середнього рівня на 22,6% та високого рівня розвитку на 4,4% за цим критерієм.

Перспективи подальших наукових розвідок убачаємо в розробці педагогічної системи розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців, створенні ефективних методик і технологій розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фазових коледжах.

Список посилань:

- Алексєєва, С. В., & Єршова, Л. М. (2020). Зміст і форми сучасної підготовки майбутніх фахівців до підприємницької діяльності. *Professional Pedagogics*, 2(21), 44-52. doi: 10.32835/2707-3092.2020.21.
- Єршова, Л., 2017. Макроекономічні фактори впливу на розвиток професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка*, 13, с. 22-29.
- Кокур, О. М., Мороз, В. М., Лозінська, Н. С., & Пішко, І. О. (2021). *Збірник психодіагностичних методик для професійно-психологічного відбору кандидатів на військову службу за контрактом у Збройних Силах України: методичний посібник*. Київ: Видавничий дім "Освіта України", ФОП Маслаков Руслан Олексійович.
- Лемак, М. В. & Петрище, В. П. (2011). *Психологу для роботи. Діагностичні методики: збірник*. Ужгород: Видавництво Олександра Гаркуші.
- Єгорова, Є. В., Ігнатович, О. М., Кобченко, В. В., Литвинова, Н. І., Марченко, І. Б., Мерзлякова, О. Л., Синявський, В. В., Татаурова-Осика, Г. П., & Шевенко, А. М. (2014). *Психодіагностичне забезпечення профорієнтації в системі педагогічної освіти*. Кіровоград: Імекс-ЛТД.
- Поліщук, С. & Кавтиш, О. (2022). *Основи підприємницької діяльності: конспект лекцій*. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського.
- Шиян Б.М. & Вацеба О. М. (2008) *Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті: навчальний посібник*. Тернопіль: Навчальна книга, Богдан.
- Шестерікова, Л. (2023). Обґрунтування вибірки коледжів для організації дослідження з розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців. *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (м.Київ, 27-30 березня 2023 р.). (с. 414-417)*. Інститут професійної освіти НАПН України.

Шестерікова, Л. (2023). Педагогічні умови розвитку підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах. *Інноваційна педагогіка*, 62, 113-117. <https://doi.org/10.32782/26636085/2023/62.2.21>

Yershova, L., Aliksieieva, S., Kulalaieva, N., Odnoroh, G., & Yershov, M-O. (2022). Technologizing youth training for entrepreneurship to fulfil sustainable development goals. In Hamaniuk, V., Semerikov, S., & Shramko, Y. (Eds.) 3rd International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (ICHTML 2022). Kryvyi Rih, Ukraine, May 16-17, 2022. *SHS Web of Conferences* 142, 01004 (2022). DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/202214201004>

Переклад і транслітерація

Aliksieieva, S. V., & Yershova, L. M. (2020). Content and forms of modern training of future specialists for entrepreneurship activity. *Professional Pedagogics*, 2(21), 44-52. doi: 10.32835/2707-3092.2020.21, [in English].

Yershova, L., 2017. Makroekonomichni faktory vplyvu na rozvytok profesiinoi kariery uchniv profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladiv [Macroeconomic factors of influence on professional career development of vet institutions students]. *Naukovyi visnyk Instytutu profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy. Profesiina pedahohika [Scientific herald of the Institute of vocational education and training of NAES of Ukraine. Professional Pedagogy]*, 13, s. 22-29, [in Ukrainian].

Polishchuk, S. & Kavtysh, O. (2022). *Osnovy pidpriemnytskoi diialnosti: konspekt leksii. [Fundamentals of entrepreneurship: lecture notes]*. Kyiv: Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute. [in Ukrainian].

Shyian B.M. & Vatsiba O. M. (2008) *Teoriia i metodyka naukovykh pedahohichnykh doslidzhen u fizychnomu vykhovanni ta sporti: navchalnyi posibnyk. [Theory and methodology of scientific pedagogical research in physical education and sports: a textbook.]*. Ternopil: Textbook, Bohdan. [in Ukrainian].

Shesterikova, L. (2023). Obgruntuvannya vybirky koledzhiv dlia orhanizatsii doslidzhennia z rozvytku pidpriemnytskoi kompetentnosti maibutnykh khudozhnykiv-vykonavtsiv [Justification of the selection of colleges for organizing a study on the development of entrepreneurial competence of future performing artists]. In *Naukovo-metodychne zabezpechennia profesiinoi osvity i navchannia: materialy KhVII Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (zvitnoi) Instytutu profesiinoi osvity NAPN Ukrainy (m.Kyiv, 27-30 bereznia 2023 r.) (s. 414-417) [Scientific and methodological support of vocational education and training: materials of the XVII All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (report) of the Institute of Professional Education of the National Academy of Sciences of Ukraine (April 29, March 17-20, 2022) (p. 414-417)]*. Institute of Professional Education of the National Academy of Sciences of Ukraine, [in Ukrainian].

Yershova, L., Aliksieieva, S., Kulalaieva, N., Odnoroh, G., & Yershov, M-O. (2022). Technologizing youth training for entrepreneurship to fulfil sustainable development goals. In Hamaniuk, V., Semerikov, S., & Shramko, Y. (Eds.) 3rd International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (ICHTML 2022). Kryvyi Rih, Ukraine, May 16-17, 2022. *SHS Web of Conferences* 142, 01004 (2022). DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/202214201004>

EXPERIMENTAL VERIFICATION OF THE EFFECTIVENESS OF PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURIAL COMPETENCE OF FUTURE ARTIST-PERFORMERS IN SPECIALIZED COLLEGES

Liudmyla Shesterikova

Postgraduate Student of the Institute of vocational education of the NAES of Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-8303-4294>, e-mail: milashest25@gmail.com

Abstract

Relevance. The relevance of the article stems from the need to align the training of future performing artists with the demands of modern enterprises in the artistic sector, as well as the lack of experimentally validated methodologies for developing entrepreneurial competence in specialized colleges with an artistic focus.

Objective: To experimentally verify the effectiveness of identified pedagogical conditions and the developed methodology for fostering entrepreneurial competence in future performing artists within specialized colleges.

Methods: Observation, questionnaires, testing, surveys, and monitoring of entrepreneurial competence development levels were employed to experimentally validate the results of implementing pedagogical conditions for enhancing entrepreneurial competence in future performing artists. Quantitative and qualitative analyses were used to interpret the outcomes of the experimental research, while methods of systematization and generalization were applied to formulate conclusions derived from the pedagogical study.

Results: The effectiveness of the developed methodology was evaluated; statistical data collected during the ascertaining and formative stages of the experiment were presented to confirm its effectiveness and to determine the dynamics of entrepreneurial competence development in future performing artists.

Conclusions: The establishment of specific pedagogical conditions in educational institutions and the application of the developed methodology proved effective, as evidenced by an increase in the number of future performing artists with high and medium levels of entrepreneurial competence development. Specifically, according to the value-motivational criterion, the increase was 23.5% and 0.5%, respectively; according to the personal-reflective criterion – 7.5% and 4.0%; and according to the cognitive-activity criterion – 4.4% and 22.6%.

Keywords: *entrepreneurial competence, pedagogical experiment, pedagogical conditions, methodology for developing entrepreneurial competence in future performing artists in specialized colleges with an artistic focus.*

Стаття надійшла до редакції: 16 Вересня 2024
Прийнято до друку: 12 Грудня 2024